

Η ΔΕΑ να μετεξελιχθεί σε Επιτροπή Αλήθειας

Είναι ώρα σοβαρών αποφάσεων αν η πγεσία του τόπου δεν θέλει να επωμισθεί τη διαιώνιση μιας πληγής τόσο μεγάλης όσο 1.353 ψυχές

Συνέντευξη στον ΑΝΑΡΕΑ ΠΑΡΑΣΧΟ

Στα αζήτατα κινδύνευσαν να μείνουν 1.300 και πλέον αγνοούμενοι ελλειψεις λειτουργίας, αλλά και πληροφοριών, καθώς τα τελευταία οστά που ταυτοποιούνται θα δοθουν στις οικογένειες τέλος αυτού του χρόνου ή αρχές του επόμενου. Και μετά; Τι θα γίνει; Θα κλίσει στο Διερεύνηται Επιτροπή Αγνοουμένων (ΔΕΑ); Και η Κυπριακή Δημοκρατία τι θα κάνει; Τι θα πει στους συγγενείς των αγνοουμένων, έναντι των οποίων έχει υποχρέωση να τους πληροφορήσει για την τύχη των προσφύλων τους; Θεωρείστε τους νεκρούς και κάντε τους μνημόσυνα; Αν δεν κινδεύσεις τον νεκρό σου διώς την παράδοση, η θρησκεία σου ή έστως τη συνείδηση σου υπαγορεύει, πώς να πενθήσεις και πώς να γιλπηνεύσεις; Απαντήσεις για τα πάνω κρίσιμα ερωτήματα ζητάμε και λάθαμε από τον νομικό Αχιλλέα Δημητράδη, ο οποίος κεριστήκε αρκετές υποθέσεις οικογενειών αγνοουμένων και ο οποίος μαζί με μερικούς άλλους νομικούς και ακτιβιστές ιδρυσαν τη μη κυβερνητική οργάνωση «Truth Now».

—Το ενδεχόμενο να μην έχει λόγο ύπαρξης στη ΔΕΑ το συζητώσαμε πριν αρκετό καιρό. Τι θα πρέπει να γίνει τώρα;

—Μεθόδολογά ομιλούντες, πρέπει να πούμε ότι βασικός λόγος που οι ανθρωποι που γνωρίζουν πληροφορίες δεν τις καταθέουν στη ΔΕΑ, είναι ότι αυτά δεν εμπίνει εμπιστοσύνη. Φοβούνται ότι θα τους πάνε δικαστήριο. Άρα αυτό που πρέπει να κάνουμε είναι να διορθώσουμε το νομικό περιβάλλον μέσα στο οποίο η ΔΕΑ παίρνει πληροφορίες.

—Δηλαδή τους όρους εντολής;

Η Κυπριακή Δημοκρατία θα έπρεπε αυτοβούλως να αναλάβει δέσμευση να πληρώσει σε κάθε μία από τις 500 οικογένειες Τ/κ αγνοουμένων €20.000, 24 ώρες μετά που η Τουρκία θα πληρώσει τα 30 εκατ., για τους Ε/κ αγνοουμένους που επιδίκιος της ΕΔΑ, λέει μετοχής άλλων ο νομικός Αχιλλέας Δημητριάδης.

τροπή Αλήθειας. Επίσης, θα πρέπει να ληφθούν μέτρα ώστε μέσα στα νομικά συστήματα των δύο πλευρών, οποιοσδήποτε δίνει μαρτυρία στην Επιτροπή Αλήθειας, αυτήν η μαρτυρία, που εξηπακούεται μεταμέλεια και καλύ πότε, θα λαμβάνει από την Επιτροπή πιστοποιητικό σήμαφων με το οποίο η μαρτυρία του δεν μπορεί να κρισιμοποιείται είτε εναντίον του είτε εναντίον άλλων σε αστικά ή ποινικά υπόθεσην.

Με μία σειρά κινήσεων καλής θέλησης μπορεί το ζήτημα των αγνοουμένων να λυθεί, ανεξαρτήτως της ταχύτητας επίλυσης του Κυπριακού.

—Ακριβώς. Κι εξηγούμαι. Κάποιος που συμμετείχε σε ένα απεκθές γεγονός π.χ. εκτέλεσης ανθρώπων, διλαδάν που είναι εγκληματίας, λόγω του ότι πέρασαν τόσα πολλά χρόνια, π.κοινωνία προτιμά να κάνει μαζί του ένα συμβίασμό, με αντάλλαγμα την αλήθεια. Παρά να τον βάλει φυλακή επειδή εγκλημάτης πριν 40 ή 50 χρόνια, η κοινωνία προτιμά να μάθει από αυτόν την αλήθεια (π.χ. που βρίσκονται θάμνοιν) ή ανθρώποι που εκτελέστηκαν το '63-'67 ή το '74).

—Και τι εισπγείστε;

—Τη δημιουργία μιας Επιτροπής Αλήθειας, που σκοπό θα έχει να μάθει πληροφορίες για ανθρώπους που ακόμα αγνοούνται, να εξετάσει τις περιπτώσεις εξαφάνισης και να δώσει στους συγγενείς απαντήσεις. Εδώ μιλούν και οι αριθμοί. Από τους 1.508 Ε/κ εντοπίσθηκαν οι 489 και από τους 493 Τ/κ εντοπίσθηκαν 149, μένουν ακόμα 1.019 Ε/κ και 334 Τ/κ. Με τον τρόπο που δουλεύει στήμερα η ΔΕΑ, οι πιθανότητες να εντοπισθούν οι 1.353 ουνολικά αγνοουμένοι είναι ελάχιστες.

—Πώς θα λειτουργήσει μία Επιτροπή Αλήθειας εδώ;

—Οι όροι εντολής της ΔΕΑ που εγκρίθηκαν από τη Γ.Σ. του ΟΗΕ, στις 23/4/1981, πρέπει να υποστούν περικες αιτήσεις αλλαγής διά των οποίων θα αναβαθμιστεί η ΔΕΑ σε Επι-

Na τροποποιηθεί ο περι αποδείξεως νόμος ώστε κάποιος που δίνει μαρτυρία να ξέρει ότι δεν υπάρχει ενδεχόμενο να κατηγορηθεί.

—Έχετε αναφερθεί ξανά στην ανάγκα δημιουργίας Επιτροπής Αλήθειας, αλλά ουδείς αντέδρασε...

—Την επαναφέρουμε τώρα που έχουμε φτάσει σε σημείο κινδύνου να μην εντοπίσουν 1.300 και πλέον αγνοουμένους. Τώρα η κοινωνία πρέπει να συζητήσει σοβαρά το ζήτημα λειτέξητος της ΔΕΑ σε Επιτροπή Αλήθειας. Αυτό δεν θα είναι πρωτοφανές. Φέτος συμπληρώνονται 20 χρόνια από τη δημιουργία Επιτροπής Αλήθειας στη Νότιο Αρκτική. Τώρα και στην Κολομβία δημιουργείται Επιτροπή Αλήθειας, ενώ υπάρχουν παγκοσμίως 40 πριστόσεις κατά τις οποίες λειτουργούν Επιτροπές Αλήθειας. Άρα, λοιπόν, είναι μια δοκιμασμένη πρακτική και δεν υπάρχει λόγος να μην την υιοθετήσουμε.

—Σέρω ότι έχετε εισήγηση και για τις αποζημιώσεις αγνοουμένων, ως οπίστη μέχρι την οποία λέετε;

—Βεβαίως. Τονίζω ότι καμιά αποφάσεων δεν αναπληροί τη γεγονότης απώλειας, αλλά στην προκειμένη πρόκειται για ένα μέτρο αρρώγης και εκτίμησης προς την οικογένεια του αγνοουμένου. Συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) καταδίκασε την Τουρκία στην Τετραπλή Διακρατική Προσφυγή για 30 εκατ. ευρώ αποζημιώσεις για 1.500 περίου υποθέσεις Ε/κ αγνο-

ουμένων. Αναλογών περί τις 20.000 ευρώ στην κάθε οικογένεια. Κατά την άποψή μας, η Κυπριακή Δημοκρατία (ΚΔ) εκτός του να ασκεί πέσεις στην Τουρκία να πληρώσει, θα έπρεπε να αναλάβει πρωτοβουλία δηλώνοντας ότι στις οικογένειες των 500 σκεδόν Τ/κ είναι διατεθειμένη να πληρώσει κι εκείνη το ποσό των 20.000 ευρώ (καρπί να παραδεχθεί ευθύνη αν αυτό θωράκι), 24 ώρες μετά που η Τουρκία θα πληρώσει τα 30 εκατ. για τους Ε/κ αγνοουμένους. Μάλιστα, μπορεί η ΚΔ να το συνδύσει και με τη επιδικαίωση 60 εκατ., που θα πρέπει να πληρώσει η Τουρκία για τους εγκλωβισμένους και τα 50 εκατ. για αποζημιώσεις σε περιπτώσεις όπως αυτήν της Τρίνας Λοιδίου.

—Θεωρείτε ότι με τέτοιες κινήσεις θα υπάρξει διέξοδος;

—Με μία σειρά τέτοιων κινήσεων καλής θέλησης μπορεί όχι μόνο να αποφευχθεί το διαφανώμενο αδιέξοδο στο κεφαλαιώδες ανθρωπιστικό ζήτημα των αγνοουμένων, αλλά αυτό να λυθεί ανεξαρτήτως της ταχύτητας επίλυσης της ΔΕΑ σε Επιτροπή Αλήθειας. Αυτό δεν θα είναι πρωτοφανές. Φέτος συμπληρώνονται 20 χρόνια από τη δημιουργία Επιτροπής Αλήθειας στη Νότιο Αρκτική. Τώρα και στην Κολομβία δημιουργείται Επιτροπή Αλήθειας, ενώ υπάρχουν παγκοσμίως 40 πριστόσεις κατά τις οποίες λειτουργούν Επιτροπές Αλήθειας. Άρα, λοιπόν, είναι μια δοκιμασμένη πρακτική και δεν υπάρχει λόγος να μην την υιοθετήσουμε.

—Σέρω ότι είναι ώρα να πούμε τα καλά στα κακά που το έφεραν σε αυτήν την οδυνηρή κατάσταση. Είναι ώρα σοβαρών πολιτικών αποφάσεων αν η πγεσία του τόπου δεν θέλει να επωμισθεί τη διαιώνιση μιας πληγής τόσο μεγάλης όσο 1.353 ψυχές. Κι αυτό γιατί είναι δικαίωμα των κιλιάδων οιγγενών του αγνοουμένου. Συγκεκριμένα, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) καταδίκασε την Τουρκία στην Τετραπλή Διακρατική Προσφυγή για 30 εκατ. ευρώ αποζημιώσεις για την πρόσωπη απώλεια που δέχεται η Τουρκία στην Κύπρο.